

עפ"ת 7367/02/18 - אלכסי קיצ'קין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ת 7367-02-18 קיצ'קין נ' מדינת ישראל

בפני כבוד ס. הנשיאה השופט יורם צלקובניק

המעורר אלכסי קיצ'קין ע"י ב"כ עו"ד איתי יצחק

נגד

המשיבה מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד נדב אוחנה

פסק דין

ערעור כנגד החלטת בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע (כב' השופטת איילת גרבי), מיום 1.2.2018, לפיו נדחתה בקשתו של המערער לביטול איסור שימוש ברכב - מונית מ.ר.

99-074-25 - למשך 30 ימים, עליו הורה קצין משטרה ביום 27.1.2018, לאחר שבבדיקת נשיפה שנערכה לנהג המונית, מר יצחק חייטוב, נמצא ריכוז אלכוהול העולה על המידה המותרת בעת נהיגת רכב ציבורי, כמפורט בסעיף 64ב(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

המערער, מר קיצ'קין, בעל חברת מוניות, הינו מפעיל המונית מטעם הבעלים, והוא שהעביר את המונית לחייטוב בחודש אפריל 2017, בתמורה לדמי שימוש חודשיים, וזה עשה בה שימוש עצמאי עד שניתנה הוראת איסור השימוש ברכב. המערער טען כי עשה כל שיכולתו למנוע את העבירה, שכן עם העברת המונית לרשותו של חייטוב, חתם חייטוב על "טופס מסירת וקבלת רכב", בו התחייב, בין היתר, "לעשות שימוש ברכב בהתאם להוראות כל דין ובפרט מתחייב שלא לנהוג ברכב תחת השפעת משקאות משכרים ו/או סמים ו/או בפסילה ו/או כשרישיון הנהיגה...אינו בתוקף. כמו כן...מתחייב שלא לבצע ברכב כל עבירת תעבורה...שעלולה לגרום להשבתת הרכב". משכך, נטען, כי המערער עשה ככל יכולתו כדי למנוע את העבירה, ומר חייטוב פעל בניגוד לתנאי המפורש האוסר עליו לנהוג ברכב לאחר שימוש באלכוהול. נטען, כי בנסיבות אלה, עומדת למערער הוראת סעיף 57ב(2) לפקודת התעבורה, לפיה יבטל בית המשפט את הודעת איסור השימוש ברכב אם נוכח כי "מי שנהג ברכב פעל בניגוד להוראותיו של בעל הרכב, ובעל הרכב עשה כל שביכולתו כדי למנוע את העבירה כאמור בסעיף 57א(א)".

בית המשפט קמא דחה את בקשתו של המערער. צוין, כי נוכח השימוש העצמאי ברכב על ידי חייטוב, על בסיס של העברת דמי שימוש חודשיים, לא היתה למערער נגיעה לדרך השימוש ואופן השימוש במונית, "ועל כן השימוש שבוחר הנהג לעשות במונית או לחילופין העדר השימוש בו נתון לשיקול דעתו בלבד, הכל כאמור בכפוף לחובתו של הנהג שלא לגרום באופן יזום, נזק פיזי לרכב". עוד נקבע, כי "לא נגרם כל נזק כלכלי או אחר לבעלי החברה המשכירה, שכן השוכר שילם בגין השימוש ברכב כאמור, תשלום בגין חודש שלם ומראש". בנוסף נקבע כי "ההנחה כי החברה המשכירה נקטה לכאורה בכל האמצעים על מנת למנוע את ביצוע העבירה, באופן שהחתימה את השוכר על המסמך...ובנסיבות שפורטו...ובמערכת היחסית החוזית בין החברה השוכרת ובין הנהג, אשר משלם דמי שימוש חודשיים...איננה רלוונטית לצורך קבלת הבקשה, קרי להורות על ביטול איסור השימוש ברכב".

במסגרת הערעור חזר המערער על הטענות אותן העלה בבית משפט קמא, ובנוסף טען, כי חייטוב העביר דמי שימוש במונית עובר חודש ינואר 2018 בלבד, ואין ביכולתו של המערער לגבות מחייטוב תשלום עבור חודש פברואר או להחכיר את המונית לאחר, ובנסיבות אלה, נושא המערער בנזק כלכלי שלא היה אחראי לו.

ב"כ המשיבה טען מנגד, כי חייטוב החזיק במונית תקופה ארוכה, במעין "קניין זמני", והמערער רשאי לתבעו בהליך אזרחי, בגין הנזק הנטען.

הוראת איסור השימוש ברכב בעבירות המפורטות בסעיף 57א וביניהן, נהיגת רכב כשהנהג שיכור (סעיף 62(3) לפקודת התעבורה), נותנת ביטוי לצורך להילחם בתאונות דרכים עקב נהיגת רכב במצב של חוסר שליטה, גם אם הנהג, מבצע העבירה, אינו בעליו של הרכב. (ראו בהקשר זה, לעניין נהיגת רכב במטען יתר, רע"פ 5608/17 מצדר בע"מ נ' מדינת ישראל (17.7.2017)).

ברע"פ 1286/11 יעקב אמברם נ' מדינת ישראל (16.10.2012), נקבע כי-

"נדמה כי דרישה מבעל רכב לעשות ככל שביכולתו על מנת למנוע את ביצוע עבירת הנהיגה בשכרות היא דרישה ראויה ובעלת חשיבות. זהו צורך השעה. כאשר אדם נוהג ברכב כשהוא שיכור, כלי הרכב משמש כנשק מסוכן. מי שנותן לאחר לנהוג בידועו שהוא עלול לשתות משקה אלכוהולי, עליו לעשות כל שביכולתו כדי למנוע את העבירה ובכך להפחית את הסכנה הנשקפת לציבור...כאמור, יש לנקוט באמצעי אכיפה בשלב האפקטיבי, לפני השכרות. בשלב זה, האחריות רובצת גם לפתחו של בעל הרכב. על בעל הרכב מוטלת אחריות לעשות ככל שביכולתו כדי למנוע את ביצוע העבירה ברכב שבבעלותו. אכן, לעיתים היכולת של בעל הרכב למנוע את העבירה היא מוגבלת. אולם המחוקק איפשר לבטל או לצמצם את איסור השימוש ברכב בהתקיים נסיבות המצדיקות זאת, תוך התחשבות גם ב"זיקה בין בעל הרכב לבין מי שנהג ברכב" (סעיף 57ב(ג) לפקודת התעבורה)."

נוכח הקביעה כי נהג המונית עשה בה שימוש קבוע במשך תקופה לא קצרה, הרי שאיסור השימוש במונית, ככל שהוא נוגע לנהג המונית, מתחייב מביצוע העבירה. עם זאת, עלה, כי הזיקה בין בעליה של המונית לבין הנהג התמצתה בעיקרה בהעברת דמי השימוש החודשיים, כאשר לבעלים לא היתה למעשה שליטה על התנהלות הנהג ודרך השימוש במונית, ואף צוין בנוסף, כי נהג המונית הינו כבן 60, בעל ותק וניסיון בנהיגת רכב ציבורי, והמערער יכול היה להניח כי לא יפר את ההסכם החתום בינו לבין המערער לעניין איסור השימוש באלכוהול. משכך ניתן לקבוע כי המערער, בעליה של המונית, נקט באמצעים שהיו בידיו, כדי למנוע ביצוע העבירה.

באיוון האינטרסים שבין השמירה על שלומו של הציבור, המצדיק מתן הוראת איסור שימוש ברכב בנסיבות העבירה, לבין הנסיבות הקשורות ביכולתו האפקטיבית של המערער למנוע את ביצוע העבירה נוכח הזיקה בינו לבין הנהג, הגעתי לכלל מסקנה כי ניתן לקבל את הערעור, באופן שתקופת איסור השימוש ברכב תופחת ותעמוד על 20 ימים, שתחילתם

ביום 27.1.2018.

ניתן היום, כ"ז שבט תשע"ח (12 פברואר 2018) בהעדר
הצדדים, ויועבר לצדדים בדואר.